

РОЇК Віра Сергіївна (12(25). 04. 1911, м. Лубни, нині Полтавська обл. — 03. 10. 2010, Сімферополь) — майстриня художньої вишивки. Герой України (2006). Заслужений майстер народної творчості УРСР (1967). Заслужений художник АР Крим (1999). Орден княгині Ольги 3-го ступеня (2001). Премії імені В. Короленка, імені О. Сластьона. Золоті медалі республіканських виставок (1967, 1972). Членкиня НСХУ (1988), НСМНМУ (1995). Освіта середня. Закінчила річні курси з вишивки, крою та шиття Художнього навчального комбінату в Москві (1963). Вишиванням захопилася ще в дитинстві. Працювала в Лубенській вишивальній артілі (Полтавська обл., 1927—41); викладачем рукоділля в Невинномиській середній школі на Ставрополі (1945—52), у середніх школах Сімферополя (1952 — поч. 1970-х рр.); керувала в цьому місті курсами вишивки в Будинку вчителя. У роки 2-ї світової війни потрапила під бомбардування й отримала важку контузію та переломи, навчилася вправно вишивати лівою рукою. Вивчала стиліові особливості вишивки регіонів України; створювала самобутні вироби; розвивала традиції української народної вишивки. Досконало оволоділа трьома видами вишивальної техніки, серед яких перевагу надавала полтавським «рушниковим швам» у техніці вільного малюнка. Майстриня використовувала переважно геометричні мотиви Лівобережної України з традиційною символікою кольорів, а також вишивала «білим по білому». Серед робіт — рушники, чоловічі сорочки, доріжки, серветки, панно, килимки дитячі та сувенірні, краватки, фартухи, фіранки, наволочки тощо. Роботи вирізняються чистотою стилю, лаконічністю кольору, чіткістю малюнка, глибоким знанням і творчим

застосуванням різних технік. Мисткиня збагачувала вироби своїми малюнками, синтезуючи традиційний орнамент з поетичними елементами власного світобачення. У Сімферополі створила Музей декоративно-ужиткового мистецтва народних умільців Криму (1963), Салон живопису самодіяльних художників Криму (1967). Авторка спогадів «Мелодии на полотне: Воспоминания. Вышивки. Отзывы» (Сф., 2003; 2012), низки каталогів, статей у періодичних виданнях. Учасниця всеукраїнських, всесоюзних, зарубіжних мистецьких виставок від 1936. Персональні — 124 у 70-ти містах України й 24 — за її межами: Сімферополі (1974, 1976, 1981—82, 1984, 1986, 1989, 1992, 1993 — 6 експозицій, 1994, 1996, 1997 — 2 експозиції, 1999, 2000 — 2 експозиції), Києві (1974, 1999), Єлгаві (Латвія, 1974), Донецьку (1978), Маріуполі (Донецька обл.), Софії, Каневі (Черкаська обл.), Кишиневі (усі — 1979), Варшаві (1980), Ленінграді (нині Санкт-Петербург, 1981), Ялті (АР Крим, 1981, 1991, 1997), Лубнах (1981, 1988, 1998), Керчі (1982), Феодосії (1983, 1987; обидва — АР Крим), Умані (Черкаська обл.), Ізмаїлі (Одеська обл.), Кр-аматорську (Донецька обл.; усі — 1984), Одесі (1984, 1998), Гадячі (Полтавська обл.), Кишиневі (обидві — 1985), Вологодонську, м. Шахти (1986; обидва — РФ), Алушті (АР Крим, 1987) та ін. Роботи Р. зберігаються у 27-х музеях світу, зокрема в Національному музеї Т. Шевченка, Національному музеї декоративного мистецтва України (обидва — Київ), Державному музеї Т. Шевченка (м. Канів), Донецькому художньому музеї, Полтавському краєзнавчому музеї. Відомий її портрет авторства І. Вернадського (1985). На її честь 2006 засновано премію в галузі народного мистецтва, названо вулицю та площу в Сімферополі, провулок у Полтаві. У Сімферополі 2012 створено музей української вишивки імені Р. Її ім'я присвоєно Лубенській школі № 7. У цих містах та в Полтаві встановлено меморіальні дошки.

Основні твори

рушники — «Півники», «Ягідка» (обидва — 1960), «Морозець» (1964), «Червоні маки» (1966), «Оленячі ріжки» (1969), «Мереживо», «Монетка», «Карпати» (усі — 1970), «Волинський», «Фантазія» (обидва — 1971), «Листя винограду» (1972), «Гроно винограду», «Писанка» (обидва — 1973), «Виноград», «Мир» (обидва — 1974), «Львівський» (1976), «Полтавський» (1977), «Винничанка» (1978), «Ніжна казка», «Квіти» (обидва — 1980), «Ніжність» (1981), «Зірньки» (1982), «Сутінки», «Святковий» (обидва — 1983), «Гуцульщина» (1986), «Фантазія» (1995); декоративні панно — «Заповіт» (1978), «Сонечко» (1981), «Перемога» (1985), «Свято

врожаю» (1994), «Пролісок» (1999), «Фантазія» (2000); серветки — «Сніжок», «Казка» (обидві — 1992); килимки — «Іграшка», «Гусенята» (обидва — 1993).

Рекомендована література

1. Роїк В. С.: Каталог. 1994;
2. Ширяева Л. Щедрість душі, щедрість таланта. Вера Сергеевна Роик // Брега Тавриды. 2000. № 6;
3. «Український рушничок»: Виставка творів Віри Сергіївни Роїк (До 90-річчя від дня народж.): Буклет. Сф., 2001;
4. Файзи М. Найти прекрасное в обычном... На выставке Веры Роик «Украинский рушничок» // Крымское время.

2001, 25 апр.;

5. Селиванова В. Ее работы — пиршество для глаз // Крымская газета. 2001, 25 апр.;
6. Шеко Є. А на тих рушниках — Україна моя! // Кримська світлиця. 2001, 27 квіт.;
7. Виставка української вишивки. Віра Роїк, заслужений майстер народної творчості України // С., 2003;
8. Мелодії на полотні // Образотворче мистецтво. 2003. № 4;
9. Хоменко В. Вишиваний світ Віри Роїк // Слово Просвіти. 2011, 5—11 трав; Садовський В. «І вишите моє життя на ньому...» // Україна молода. 2011, 29—30 квіт.

М. Г. Железняк

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Роїк Віра Сергіївна / М. Г. Железняк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-887374>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).